

04
2568

สัมมนาวิชาการประจำปี และพิธีมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2567 และพิธีมอบประกาศนียบัตรโครงการวิจัยเพื่อพัฒนา และขับเคลื่อนการบริหารสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า จัดสัมมนาวิชาการประจำปี และพิธีมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2567 และพิธีมอบประกาศนียบัตรโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนการบริหารสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในวันที่ 24 ธันวาคม 2567 ณ ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทรา ไลฟ์ ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

การสัมมนาดังนี้ไม่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติและข้อเสนอเชิงนโยบายที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

“เคล็ด (ไม่) ลับฉบับผู้บริหาร องค์กรแบบจิวแต่แจ๋ว”

งานสัมมนาเริ่มต้นด้วยปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ **“เคล็ด (ไม่) ลับฉบับผู้บริหาร: องค์กรแบบจิวแต่แจ๋ว”** โดย นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งกล่าวถึง แนวทางการบริหารองค์กรที่มีขนาดเล็กให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากร ท่ามกลาง ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการเมืองและ เศรษฐกิจในปัจจุบัน

เลขาธิการเน้นย้ำถึงหลักการบริหารที่สำคัญ สามประการ ได้แก่ **การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การบริหาร บุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และการใช้ข้อมูลและ เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการตัดสินใจ** ซึ่งแนวทาง เหล่านี้สามารถช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและพัฒนา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะเผชิญกับข้อจำกัดที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

“สถานการณ์การจัดการขยะของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

การนำเสนอผลงานวิจัยเรื่อง **“สถานการณ์การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”** โดย นางสาววิลาวัลย์ หงษ์นคร นักวิชาการผู้ชำนาญการ กล่าวว่า “สถานการณ์ขยะในประเทศไทย ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2566 ปริมาณขยะเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ และที่น่าวิตกคือ หนึ่งในสามของขยะที่เกิดขึ้น ไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ งานวิจัยนี้ มีการสำรวจ อบท. 1,042 แห่ง ทั่วประเทศเพื่อตรวจสอบแนวทางการบริหารจัดการขยะในระดับพื้นที่”

ผลการสำรวจชี้ให้เห็นว่า อบท. ร้อยละ 65.7 ตระหนัก ถึงความสำคัญและเร่งด่วนของการจัดการขยะ โดยร้อยละ 90 ได้แถลงเป็นนโยบายต่อสภาท้องถิ่น ประเด็นที่น่าสนใจคือ โครงการจัดการขยะส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของ อบท. และชุมชน มากกว่าการรอรับนโยบายหรือคำสั่งจากส่วนกลาง

แม้ อบท. จะมีข้อมูลเกี่ยวกับขยะในพื้นที่ของตนเอง แต่การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการยังคงมีข้อจำกัด โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่ประสบความสำเร็จ เช่น สิงคโปร์ เมืองบาร์เซโลนา และสเปน

สำหรับการจัดการขยะด้านทาง พบว่า **หลายพื้นที่ มีการส่งเสริมหลัก 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) และมีการพัฒนาครัวเรือนต้นแบบในการคัดแยกขยะ แต่ยังมี อุปสรรคในขั้นตอนการเก็บขยะ** เนื่องจากรถเก็บขยะในหลาย พื้นที่มีจำนวนไม่เพียงพอ และหนึ่งในสามอยู่ในสภาพไม่สมบูรณ์ อีกทั้งมี อบท. เพียงครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.3) ที่สามารถแยกขยะ ระหว่างการเก็บขนได้ ส่วนการกำจัดขยะปลายทาง พบว่า ร้อยละ 52.7 ของ อบท. ใช้ระบบ “คลัสเตอร์” (Cluster) เพื่อลด ต้นทุนในการบริหารจัดการแต่ส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีฝังกลบ

ซึ่งไม่ใช่แนวทางที่ยั่งยืน

ผลการศึกษาทำให้เห็นภาพรวมว่า **อปท. ส่วนใหญ่ มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดการขยะโดยมีการ กำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน แต่ยังคงเผชิญกับความท้าทาย**

สำคัญหลายประการ ทั้งการขาดแคลนกำลังคน รถเก็บขยะที่ไม่เพียงพอและไม่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ รวมถึงข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

การเสวนาในหัวข้อ **“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา”** ซึ่งเป็นการนำเสนอกรณีศึกษาของ อปท. ที่ประสบความสำเร็จในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา อันเป็นแบบอย่างที่สามารถขยายผลได้ในระดับประเทศ

อบต. ท่าตอน จ.เชียงใหม่

ตัวอย่างหนึ่งที่ถูกนำเสนอ คือ **“โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแนวทาง (ทวิ/พหุภาษา)”** ที่มุ่งเน้นการใช้ภาษาแม่ในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์มากกว่า 10 ชาติพันธุ์ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร ทำให้เด็กในพื้นที่ประสบปัญหาการเรียนรู้ภาษาไทย โครงการนี้ได้พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทวิ/พหุภาษาที่เน้นการใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยมุ่งให้เด็กสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ดีขึ้นและช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน ผลลัพธ์ที่ได้จากโครงการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน มีการส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของกลุ่มผู้ปกครอง ซึ่งสร้างรายได้และความภาคภูมิใจให้กับชุมชน

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

เป็นอีกตัวอย่างที่โดดเด่นใน **“โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กพิเศษ (ห้องเรียนสู่โลกกว้าง)”** มุ่งเน้นการสร้างระบบที่ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการเฉพาะด้าน ผ่านการใช้เทคโนโลยี บุคลากรผู้เชี่ยวชาญ และสื่อการเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ รวมถึงการออกแบบแนวทางการเรียนร่วมที่เปิดโอกาสให้เด็ก

พิเศษและเด็กปกติสามารถเรียนรู้ไปพร้อมกัน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะอาชีพ เช่น การทำฐานอีสานและเกษตรปลอดสารพิษ เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ อนุรักษ์วัฒนธรรม และสร้างรายได้เสริมแก่นักเรียนและครอบครัว ความสำเร็จของโครงการทำให้เทศบาลมีแผนขยายหลักสูตรไปสู่ระดับมัธยมศึกษา พร้อมพัฒนาแนวทางการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อเด็กทุกกลุ่มในอนาคต

อบจ. ปัตตานี

ดำเนินโครงการ **“การสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อระดมทุนช่วยเหลือการศึกษาแก่เด็กยากจนพิเศษ”** เพื่อให้เกิดในพื้นที่ที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่พิจารณาจากผลการเรียน แนวทางการดำเนินโครงการประกอบด้วย การบริจาคทุนการศึกษาจากภาคส่วนต่าง ๆ การจัดกิจกรรมระดมทุน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรอื่น เช่น กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) และกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพจังหวัดปัตตานี เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือที่ยั่งยืน โครงการนี้ใช้กลยุทธ์ **“4 จ”** ได้แก่ 1) **เจอ**: ค้นหาปัญหาผ่านการสำรวจพื้นที่และเครือข่ายชุมชน 2) **จัด**: วางแผนและจัดการปัญหาเบื้องต้น 3) **จิก**: ติดตามความคืบหน้าของการช่วยเหลือ 4) **จบ**: สรุปผลและบริหารจัดการปัญหาให้สำเร็จ ทั้งนี้ ผลลัพธ์ของโครงการทำให้เด็กในพื้นที่เข้าถึงการศึกษามากขึ้น ลดอัตราการหลุดออกจากระบบ และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กในระยะยาว

ในภาพรวมการศึกษาวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า อบท. มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาโดยปรับแนวทางให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ผ่านการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาสังคม **ผลลัพธ์จากโครงการต่าง ๆ สะท้อน**

ให้เห็นว่าการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันจากทุกฝ่าย เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม

การเสวนาในหัวข้อ “**จิตตาคือการเลือกตั้งท้องถิ่น '68: ว่าด้วยเรื่องการเมืองและการจัดการ**”

ศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พวงงาม วิเคราะห์ว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นครั้งนี้ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากพรรคการเมืองระดับชาติเข้ามามีบทบาทชัดเจน ส่งผลให้การเมืองท้องถิ่นกลายเป็นเครื่องมือขยายฐานคะแนนเสียง แม้จะช่วยเพิ่มความตื่นตัวทางการเมือง แต่ก็ทำให้โครงสร้างอำนาจของ อบท. ถูกแทรกแซงจากส่วนกลาง อาจารย์เสนอว่าควรเพิ่มบทบาทของ อบจ. ในการพัฒนาท้องถิ่น และลดอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้ง นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงปัญหานายก อบจ. หลายคนที่ไม่ลาออกก่อนครบวาระ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการเลือกตั้งใหม่ และเสนอให้มีมาตรการให้ผู้ลาออกต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายการเลือกตั้ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกร วิกิตานนท์ ชี้ให้เห็นว่าการเลือกตั้ง อบจ. จะส่งผลต่อการเลือกตั้งเทศบาลและ อบต. โดยเฉพาะการใช้อำนาจทางการเมืองในระดับท้องถิ่นเพื่อรักษาฐานเสียง อย่างไรก็ตาม พบว่าการแข่งขันลดลงในหลายพื้นที่ บางจังหวัดมีผู้สมัครเพียงคนเดียวทำให้เกิดการผูกขาด นอกจากนี้

ยังวิเคราะห์ว่าพื้นที่ชนบทและเมืองมีบทบาทแตกต่างกัน โดยประชาชนในพื้นที่เล็กมักให้ความสนใจการเลือกตั้งเทศบาลและ อบต. มากกว่า เพราะมีความใกล้ชิดและสามารถส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันโดยตรง

ร.ต.อ. บุญญ วิชัยประดิษฐ์ จาก กกต. อธิบายเหตุผลของการกำหนดวันเลือกตั้ง อบจ. ในวันเสาร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2568 แทนวันอาทิตย์ เนื่องจากข้อกำหนดทางกฎหมายที่ต้องจัดการเลือกตั้งภายใน 45 วัน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงปัญหาการลาออกก่อนครบวาระว่าเป็นการสร้างภาระงบประมาณมหาศาลแก่ท้องถิ่น และเห็นว่าควรมีแนวทางแก้ไข เช่น การให้ปลัด อบจ. รักษาการแทนเพื่อลดการเลือกตั้งล่วงหน้า พร้อมย้ำว่าการซื้อเสียงเป็นการทำลายประชาธิปไตยและควรได้รับการจัดการอย่างเด็ดขาด

การเสวนาหัวข้อดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกตั้งท้องถิ่นที่ไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการประชาธิปไตย แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดทิศทางการบริหารพื้นที่และการพัฒนาชุมชน ความเข้มแข็งของ อบท. และการกระจายอำนาจที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ท้องถิ่นสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

การสัมมนาวิชาการประจำปีของวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่นครั้งนี้ เป็นอีกหนึ่งเวทีสำคัญในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการ การศึกษา และการเมืองท้องถิ่น ซึ่งล้วนเป็นหัวใจของการกระจายอำนาจและการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

- วันเวลา** : วันอังคารที่ 24 ธันวาคม 2567 เวลา 9.00-16.30 น.
จัดโดย : วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า
สถานที่ : ณ ศูนย์ประชุมวายุภักดิ์ โรงแรมเซ็นทารา ไอลี ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร
วิทยากร : ปาฐกถาพิเศษ โดย นายวิฑูรย์ ชัยภาคภูมิ เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
 นำเสนอผลการศึกษาวิจัย โดย นางสาววิลาวัลย์ หงษ์นคร นักวิชาการผู้ชำนาญการ วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น
 เสวนา “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา” โดย
 1. นายจารุวัฒน์ บุญเพิ่ม นายกเทศมนตรีเมืองกาฬสินธุ์ จ. กาฬสินธุ์
 2. น.ส. พิมพ์ลดา บันกรัตน์ ร่องนาก อบต. ท่าตอน จ. เชียงใหม่
 3. นางสาวสุริ สหนิบุดร อดีตผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อบจ. บิดดาบี
 เสวนา “จิตตาคือการเลือกตั้งท้องถิ่น '68 : ว่าด้วยเรื่องการเมืองและการจัดการ” โดย
 1. ศ. ดร.โกวิทย์ พวงงาม ที่ปรึกษาผู้อำนวยการสถาบันเสริมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 2. ร.ต.อ. บุญญ วิชัยประดิษฐ์ ผู้ตรวจการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 3. ผศ. ดร.ณัฐกร วิกิตานนท์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้สรุป : นางสาวปิภา เจริญกรกิจ นักวิชาการ วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า
ผู้ออกแบบ : นายรัชชดล รัตนวิเชียร พนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญการ สถาบันพระปกเกล้า

